

Kuntalaisaloite, jätteiden kierrätys litin kunnassa

Elinympäristövaliokunta 16.05.2023 § 23
174/00.01.03/2022

Valmistelija Tekninen johtaja Harri Hoffren, p. 0404854037, harri.hoffren@iitti.fi

Asian selostus litin kuntalainen/työntekijä on 3.11.2021 jättänyt kuntaan kuntalalaisaloite.fi -palvelussa tekemänsä kuntalaisaloitteen jätteiden kierrätyksestä litin kunnassa. Kuntalaisaloite.fi -palvelun mukaan aloitteessa on yhteensä 77 osallistujaa (allekirjoittajaa), joista 75 on kunnan asukasta.

Aloitteessa todetaan seuraavaa:

"litin kunnan asukkaana ja työntekijänä olen jo pitkään ollut harmissani sen vuoksi, että litin kunnan tiloissa ei mahdollisuutta jätteiden lajitteluun. Yhteiskuntamme on tällä hetkellä sellaisessa tilanteessa, että jokaisen yksilön ja yhteisön vastuulla on huolehtia ympäristöstä ja luonnonvarojen järkevästä käytöstä. Jätteiden lajittelu säästää sekä luontoa että rahaa.

Jätteiden lajittelusta säädetään lailla. Vuoden 2021 aikana jätteiden kierrätysvelvoitetta tiukennettiin koskemaan viiden osakkaan taloyhtiöitä. Vuoden 2016 asetuksen mukaan 50 prosenttia yhdyskuntajätteestä tulisi kierrättää materiaalina. Biohajoavaa ja muuta orgaanista jätettä ei enää sijoiteta kaatopaikalle. Jätteitä hyödynnetään enenevästi materiaalina ja energiantuotannossa.

Omassa kotitaloudessani päivittäiseen arkeen kuuluu jätteiden lajittelu. Lasi, muovi, kartonki, metalli, ongelmajäte, keräyspaperi, biojäte ja sekajäte löytävät tiensä omiin jäteastioihinsa ja jäteauto hakee lajitellut jätteet jatkojalostukseen. Kunnassamme on myös toimiva jäteasema ja useita kierrätyspisteitä.

litin kunnan tulee toimia esimerkkinä ja suunnannäyttäjänä sekä mahdollistaa kuntalaisille jätteiden lajittelu kaikissa kunnan titoissa. Tämän toteuttaminen viestittäisi vahvasti kunnan positiivisesta suhtautumisesta ympäristönsuojeluun sekä ekologiseen ajatteluun. Esimerkiksi perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jätteiden lajittelun opettaminen olisi osa päivittäistä arkea, kun toimipaikoissa olisi käytettävissä jätteiden lajittelun mahdollistavat jäteastiat.

Tältä hetkellä tilanne on huono, sillä jätteiden lajitteluun ei ole mahdollisuutta. Tämä antaa kuvan siitä, että litti kuntana ei välitä jätteiden lajittelusta eikä halua panostaa siihen.

Aloite: litin kunta panostaa ympäristöystävälliseen toimintaan järjestämällä jätteiden lajittelupisteet ja jätteiden keräyksen osaksi päivittäistä toimintaa kaikkiin kunnan toimipisteisiin."

Kiinteistömestari toteaa antamassaan selvityksessään seuraavaa: "Kunnan kiinteistöissä lajitellaan tällä hetkellä itse tuotetut määränsä puolesta laissa vaaditut jätteet. Nämä lajitellaan isoihin jäteastioihin jätekatoksissa, joihin kaikilla tilojen käyttäjillä ei ole pääsyä. Kunnan kiinteistöissä käyvälle kuntalaiselle saatavilla on olleet vain loppujäteastiat. Mielestäni olisi hyvä saada kiinteistöihin keskeiselle paikalle (aulaan tms.) lajitteluastiat, joista löytyisi samat jätteiden lajittelut kuin kyseisen kiinteistön jätekatoksesta. Sellaisia lajitteluastioita ei kannata laittaa, joita ei muuten jo kerätä

kiinteistössä määränsä vuoksi. Ei kannata kerätä esim. biojätettä haisemaan, jos sitä syntyy kiinteistössä 500g viikossa.

Kiinteistöillä varastoidaan erikseen sähkölaitteet, vaarallinen jäte ja metalli, joiden tyhjennys on ollut erikseen tilattava, kun varastoituna on tarpeeksi jätettä. Tämä on mielestäni ollut hyvä käytäntö, eikä näiden osalta ole tarpeen tehdä muutoksia. Suurempien esineiden välivarastointi voidaan tarvittaessa hoitaa kunnan varikolla.”

Astioiden tyhjäys jätekatoksen isoihin astioihin on ollut pääsääntöisesti siivoojien vastuulla. Jäteastiat tulee tyhjentää säännöllisesti ja pestä riittävän usein. Useiden jätelajikkeiden keräämisestä, lajittelusta ja kuljettamisesta aiheutuu kustannuksia ja päästöjä, joten turhan tarkka lajittelu ei ole mielekäästä.

Rakennuksissa, joissa syntyy enemmän jätettä on tällä hetkellä lukittavissa jätekatoksissa jo olemassa omat säiliönsä yleisimmille lajikkeille. Pienille määrille erilliskeräykseen ei ole mahdollisuutta tilojen eikä rajallisten resurssien vuoksi. Pienemmissä rakennuksissa, eikä syrjäisemmillä kiinteistöillä ole jätekuljetuksia useille lajikkeille, joten senkään puolesta kaikille kunnan kiinteistöille ei ole syytä järjestää erilliskeräystä samantasoisena. Opastusmielessä joissain toimitiloissa (kuten päiväkodit ja koulut) toiminnahanjoittajan olisi toki suotavaa toimia esimerkiksi lajitellen jätteet kierrätettävään muotoon paikallisten jätehuoltomääräysten mukaisesti.

Valiokunnan ohjaus

Elinympäristövaliokunta ohjasi, että kierrätys on myös kasvatuksellinen asia, joten on hyvä tehdä yhteistyötä koulujen kanssa asiassa, ja että aloite olisi hyvä käsitellä myös palveluvaliokunnassa.